

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Antika - úvod

Tematická oblast	Antika
Datum vytvoření	10. 5. 2013
Ročník	První ročník gymnázia
Stručný obsah	Seznámení s přínosy antické doby
Způsob využití	Prezentace slouží k prohloubení učiva nebo může uvést žáky na základě vlastních všeobecných znalostí do počátků antiky. Obsahuje řadu otázek, po nichž následuje řešení. Uvádí i divy světa, které souvisí s antikou.
Autor	Mgr. Martina Svízelová
Kód	VY_32_INOVACE_16_CSVI01

OTÁZKY

- Říká vám něco pojem Troja?
- Věděli jste, že se nosily bikiny již ve starověku?
- Dokázali byste vysvětlit význam slova narcismus?
- S čím je nejčastěji spojováno Hippokratovo jméno?
- Víte, že Řekové běžně tolerovali lásku mezi dvěma muži?

ODPOVĚDI

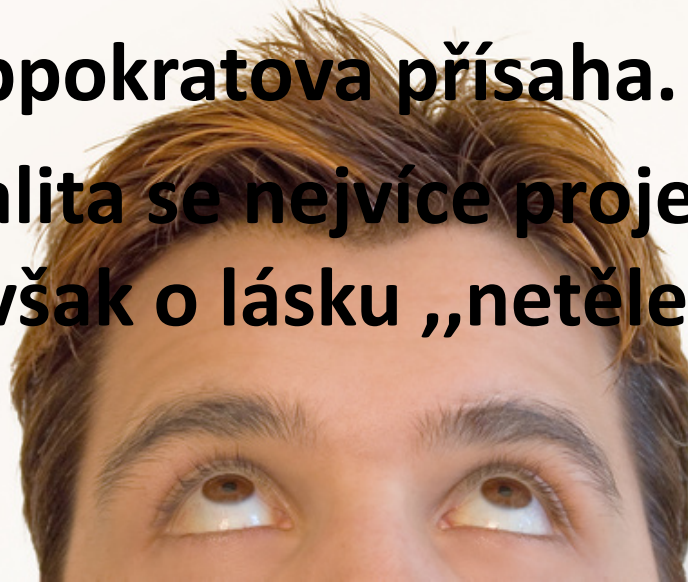
- Troja – starověké město, které objevil Heinrich Schliemann v 70. letech 19. století v Turecku; založené Acháji, vypráví se o něm v nejznámějším eposu - Homérově Iliadě.
- Mozaika ve Villa romana del casale na Sicílii s nejdochovalejšími mozaikami na světě ukazuje dívky v plavkách.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Villa_Romana_del_Casale_Bikini_Maedchen_modified.jpg

ODPOVĚDI - pokračování

- **Narcismus – přehnaný obdiv člověka sám k sobě, arogance, sobeckost, důležitost.**
- **Hippokrates – nejslavnější řecký lékař, „otec medicíny“, žijící v 5. stol. př. n. l., bývá považován za zakladatele etických pravidel lékaře – Hippokratova přísaha.**
- **Homosexualita se nejvíce projevila v Řecku, jednalo se však o lásku „netělesnou“.**

ANTIKA

antiquus
znamená starý,
dávný

- období 8. stol. př. n. l. – 6. stol. n. l.
- oblast Středomoří
- poslední etapa starověku
- historický vývoj starověkého Řecka a Říma
- antické Řecko je považováno za základ evropské civilizace

Přínos antiky

- v tomto období dochází k rozvoji téměř všech vědních oborů:
 - literatury
 - lékařství
 - filozofie
 - architektury
 - výtvarného umění
 - práva
- atd.

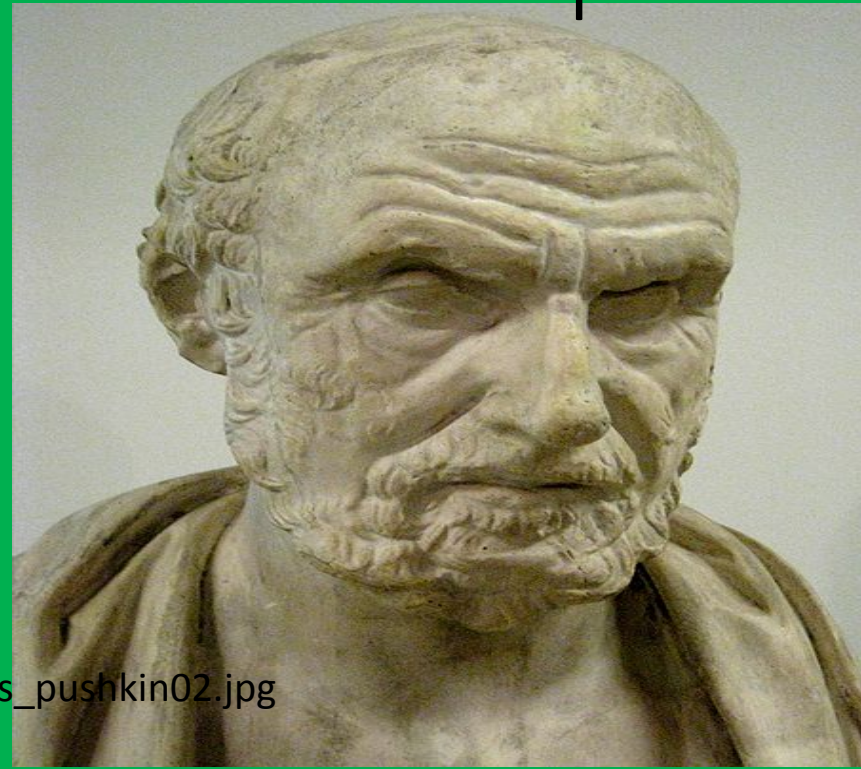
Literatura

- Literární náměty antických děl se stávají inspirací pro filmové zpracování – Troja, Xena, Herkules.
- V mnoha zámcích najdete výjevy z trojské války – Paridův soud.
- Stále se hrají na jevištích antické hry – Oresteia, Lysisytraté.

Lékařství

- Řekové převzali znalosti od Egyptanů a Asyřanů a dále je rozvedli a zdokonalili.
- Hippokratovo učení se stalo inspirací pro vznik díla Corpus Hippocraticum – soubor lékařských spisů. Jeho součástí je Hippokratova přísaha.
- **Zkuste odhadnout, co je obsahem Hippokratovy přísahy?**

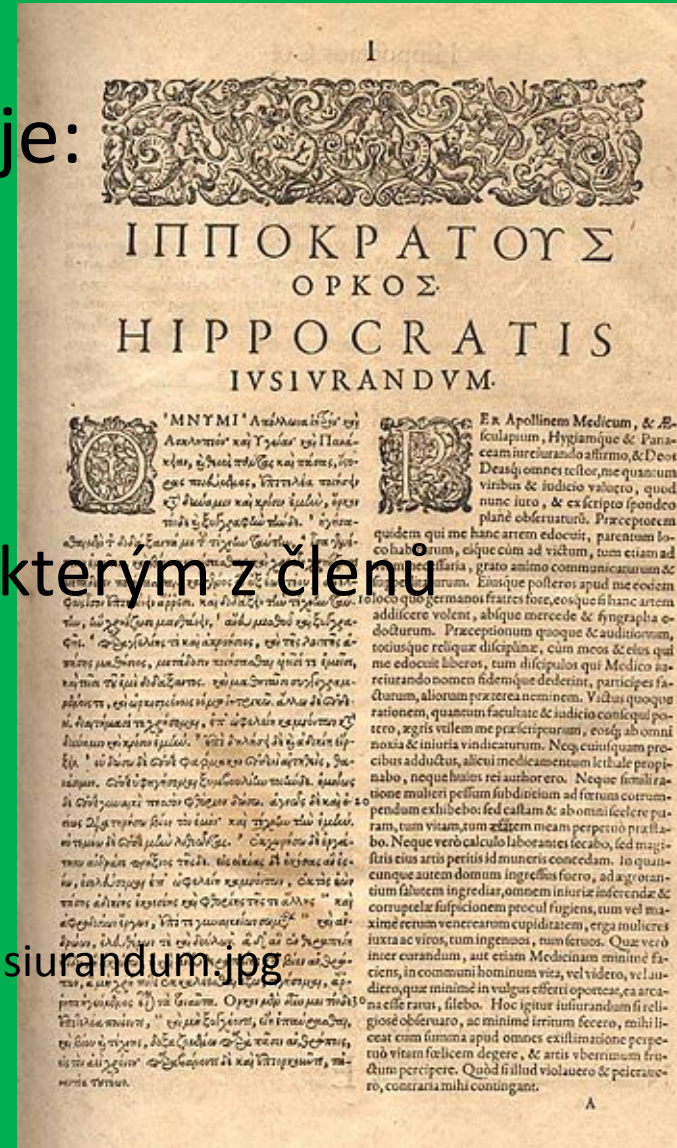

- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hippocrates_pushkin02.jpg

Lékařství - řešení

- Obsahem Hippokratovy přísahy je:
 - slib mlčenlivosti
 - zákaz provedení potratu
 - zákaz eutanázie
 - zákaz navazovat důvěrný styk s některým z členů pacientovy domácnosti

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hippocratis_jusiurandum.jpg

Filozofie

- Znali byste některého z významných řeckých nebo římských filozofů?
- Nápověda:
 - Jeden z nich řekl: „**Scio me nihil scire.**“ Vím, že nic **nevím.**
 - Jeden byl učitelem Alexandra Velikého.
- Jaká bude povaha dívky, kterou označíte jménem **Xantypa**?

Filozofie - řešení

- „Vím, že nic nevím.“ je výrok Sokrata.
- Učitelem Alexandra Velkého byl Aristoteles.
- Xantypa je nadávka, označení pro dívku hádavou a nepříjemnou. Xantypa bylo jméno Sokratovy manželky.
- **Řeční filozofové – Sokrates, Platon, Aristoteles.**
- **Římští filozofové – Cicero, Seneka, Markus Aurelius.**

Architektura

- **Jaké řecké a římské stavby znáš?** Většina z nich patří do sedmi divů světa.
- Dělení řecké architektury:
 - Dórský sloup
 - Iónský sloup
 - Korintský sloupŘekové stavěli bez pojiv.
- Římská architektura propojila poznatky od Etrusků a Řeků. Vynalezli beton, hydrauliku a oblouk.

Architektura - řešení

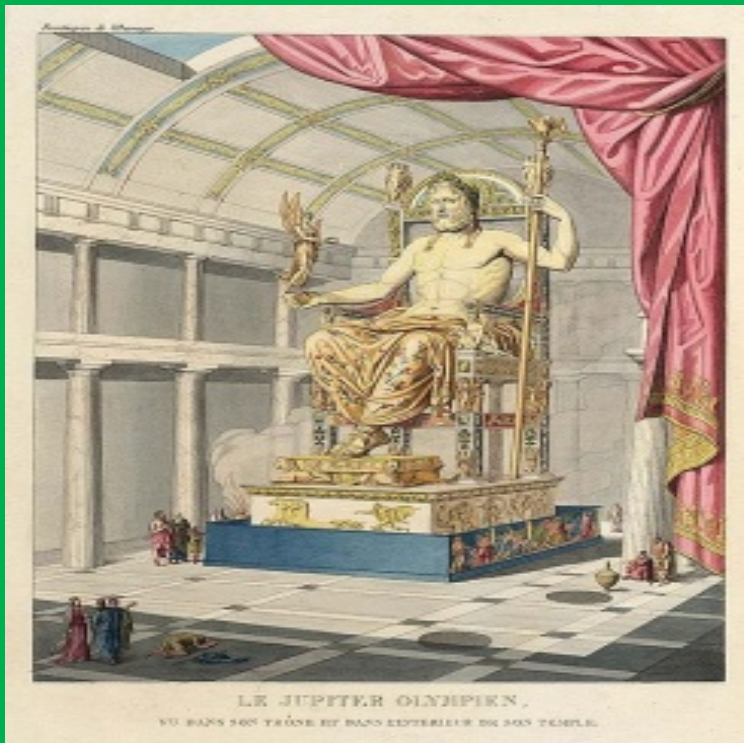
- chrámy
- kolosea
- amfiteátry
- kanalizace
- aquadukty
- dlážděné cesty
- lázně
- patrové domy

Dokážeš
jmenovat
alespoň
jeden z divů
světa?

Sedm divů světa

Feidiův Zeus v Olympii

- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/66/Le_Jupiter_Olympien_ou_l%27art_de_la_sculpture_antique.jpg?uselang=cs

Rhodský kolos

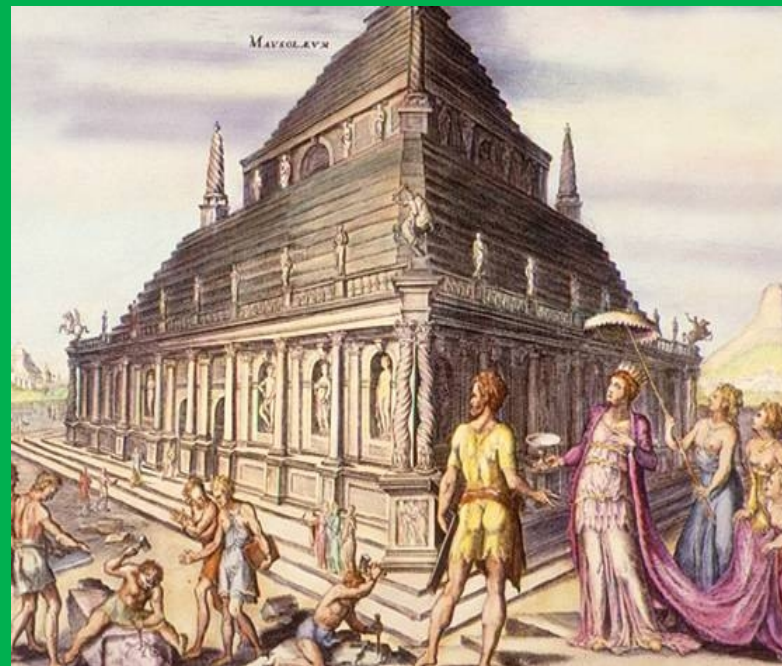
- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Colossus_of_Rhodes2.jpg?uselang=cs

Sedm divů světa - pokračování

Artemidin chrám v Efesu

Mauzoleum v Halikarnassu

- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Miniaturk_009.jpg?uselang=cs

- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mausoleum_of_Halicarnassus.jpg?uselang=cs

Architektura - Maják na ostrově Faru

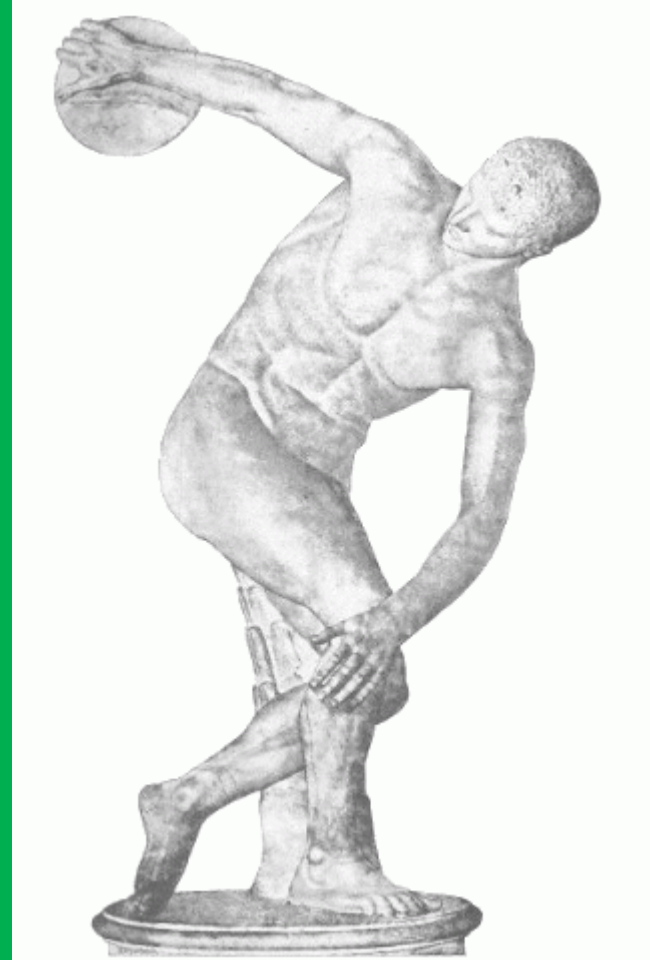
- [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pharos_Alexandria_\(Fischer_von_Erlach\).jpg?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pharos_Alexandria_(Fischer_von_Erlach).jpg?uselang=cs)

Výtvarné umění

- Významní řeční sochaři:
 - Myrón (Diskobolos)
 - Polykleitos
 - Feidias

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Myron.png?uselang=cs>

- Pompejské nástěnné malířství

Právo - otázky

- Slyšeli jste pojem alibi, corpus delicti nebo ex offo?

Všechno to jsou pojmy z římského práva.

Marcus Vitruvius Pollio

- římský architekt
- autor díla Deset knih o architektuře
- proporční schéma Vitruviánského člověka – skica L. da Vinci

- <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vitruvian.jpg?uselang=cs>

Řešení

- Alibi – „někde jinde“, argument, který dokazuje, že dotyčný byl v době spáchání zločinu někde jinde.
- Corpus delicti - „tělo přečinu“, předmět doličný – důkazní prostředek.
- Ex offio – znamená, že z úřední moci je přidělen obhájce.

Právo

- 449 př. n. l. vznikla psaná podoba římského práva – Zákon dvanácti desek.
- Římské právo bylo velice vyspělé, zabývalo se právem trestním, majetkovým a věnovalo se rozdělení úřadů, přineslo právní principy prodeje, pronájmu...
- Marcus Tullius Cicero byl nejznámější římský právník a vynikající řečník.

Na závěr

- Za demokracie, za tyranidy a císařství se věda rozvíjela, byla podporována panovníky.
- Kladl se důraz na vzdělání jedince a celé společnosti → kalokagathia (soulad sil tělesných i duševních).
- Důležitou roli pro člověka hráli bohové. Řekové a Římané jsou vyznavači polyteismu – uctívání více bohů. Postupně se prosazuje rozumové poznávání a filozofické myšlení.

Prameny

- Obrázky: Klipart Microsoft Office
- Obrázek mozaiky:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Villa_Romana_del_Casale_Bikini_Maedchen_modified.jpg
- Obrázek Sokrata: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hippocrates_pushkin02.jpg
- Obrázek přísahy: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hippocratis_jusiurandum.jpg
- Obrázek boha Dia:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/66/Le_Jupiter_Olympien_ou_l%27art_de_la_sculpture_antique.jpg?uselang=cs
- Obrázek Rhodského kolosu:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Colossus_of_Rhodes2.jpg?uselang=cs
- Obrázek chrámu: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Miniaturk_009.jpg?uselang=cs
- Obrázek mauzolea:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mausoleum_of_Halicarnassus.jpg?uselang=cs
- Obrázek majáku:
[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pharos_Alexandria_\(Fischer_von_Erlach\).jpg?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pharos_Alexandria_(Fischer_von_Erlach).jpg?uselang=cs)
- Obrázek Vitruvia: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vitruvian.jpg?uselang=cs>
- Obrázek Diskobola: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Myron.png?uselang=cs>